

Имомлари иттифок қилган ҳадислар / Олти саҳиҳ имомлари иттифок қилган ҳадислар / 82-ҳадис

82 - عَنْ أَبِي قَتَادَةَ، قَالَ: حَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «إِنَّكُمْ تَسِيرُونَ عَشِيشَتُكُمْ وَلَيْلَتُكُمْ، وَتَأْتُونَ الْمَاءَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَدَّا». فَانْطَلَقَ النَّاسُ لَا يَلْوِي أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ.

قَالَ أَبُو قَتَادَةَ: فَبَيْنَمَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسِيرُ حَتَّى ابْهَارَ اللَّيْلَ وَأَنَا إِلَى جَنْبِهِ - قَالَ - فَنَعَسَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَمَا لَمْ عَنْ رَاحِلَتِهِ، فَأَتَيْتُهُ فَدَعْمَتُهُ مِنْ غَيْرِ أَنْ أُوقِظَهُ حَتَّى اعْتَدَلَ عَلَى رَاحِلَتِهِ - قَالَ - ثُمَّ سَارَ حَتَّى تَهَوَّرَ اللَّيْلُ مَا لَمْ عَنْ رَاحِلَتِهِ - قَالَ - فَدَعْمَتُهُ مِنْ غَيْرِ أَنْ أُوقِظَهُ حَتَّى اعْتَدَلَ عَلَى رَاحِلَتِهِ - قَالَ - ثُمَّ سَارَ حَتَّى إِذَا كَانَ مِنْ آخِرِ السَّحْرِ مَا لَمْ مَيْلَةً هِيَ أَشَدُّ مِنَ الْمَيْتَيْنِ الْأُولَيْنِ حَتَّى كَادَ يَنْجَفِلُ، فَأَتَيْتُهُ فَدَعْمَتُهُ، فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَقَالَ: «مَنْ هَذَا؟» قُلْتُ: أَبُو قَتَادَةَ. قَالَ: «مَتَى كَانَ هَذَا مَسِيرِكَ مِنِّي؟» قُلْتُ: مَا زَالَ هَذَا مَسِيرِي مُنْدُ اللَّيْلَةِ. قَالَ: «حَفِظْكَ اللَّهُ إِمَّا حَفِظْتَ بِهِ نِيَّةً». ثُمَّ قَالَ: «هَلْ تَرَانَا نَحْفَى عَلَى النَّاسِ؟» ثُمَّ قَالَ: «هَلْ تَرَى مِنْ أَحَدٍ؟» قُلْتُ: هَذَا رَاكِبٌ. ثُمَّ قُلْتُ: هَذَا رَاكِبٌ آخَرُ، حَتَّى اجْتَمَعْنَا فَكُنَّا سَبْعَةً كُلُّ - قَالَ - فَمَا لَرَسُولُ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الطَّرِيقِ، فَوَضَعَ رَأْسَهُ، ثُمَّ قَالَ: «احْفَظُوا عَلَيْنَا صَلَاتَنَا». فَكَانَ أَوَّلَ مَنِ اسْتَيْقَظَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالشَّمْسُ فِي ظَهَرِهِ - قَالَ - فَقُمْنَا فَزِعِينَ، ثُمَّ قَالَ: «أَكْبُوا» فَكَبَّنَا، فَسِرْنَا حَتَّى إِذَا ارْتَقَعَتِ الشَّمْسُ نَرَلَ، ثُمَّ دَعَا بِمِيَضَاهٍ كَانَتْ مَعِي فِيهَا شَيْءٌ مِنْ مَا إِنَّمَا كُنَّا، فَسِرْنَا حَتَّى إِذَا ارْتَقَعَتِ الشَّمْسُ نَرَلَ، ثُمَّ دَعَا بِمِيَضَاهٍ كَانَتْ مَعِي فِيهَا شَيْءٌ مِنْ مَا إِنَّمَا كُنَّا، فَتَوَضَّأَ مِنْهَا وُضُوءًا دُونَ وُضُوءٍ - قَالَ - وَبَقَيَ فِيهَا شَيْءٌ مِنْ مَا إِنَّمَا، ثُمَّ قَالَ لِأَبِي قَتَادَةَ: «اَحْفَظْ عَلَيْنَا مِيَضَانَكَ، فَسِيَكُونُ لَهَا تَبَأْ». ثُمَّ أَدَنَ بِلَالٍ بِالصَّلَاةِ، فَصَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُعْتَيْنِ، ثُمَّ صَلَّى الْعَدَّةَ فَصَنَعَ كَمَا كَانَ يَصْنَعُ كُلَّ يَوْمٍ - قَالَ - وَكَبَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُعْتَيْنِ، ثُمَّ صَلَّى الْعَدَّةَ فَصَنَعَ كَمَا كَانَ يَصْنَعُ كُلَّ يَوْمٍ

وسلم وَكِنْتَا مَعَهُ - قَالَ - فَجَعَلَ بَعْضُنَا يَهْمِسُ إِلَى بَعْضٍ: مَا كَفَّارَةً مَا صَنَعْنَا بِتَغْرِيْطِنَا فِي صَلَاتِنَا؟

ثُمَّ قَالَ: «أَمَا لَكُمْ فِي أُسْوَةٌ؟» ثُمَّ قَالَ: «أَمَا إِنَّهُ لَيْسَ فِي النَّوْمِ تَغْرِيْطٌ، إِنَّمَا التَّغْرِيْطُ عَلَى مَنْ لَمْ يُصَلِّ الصَّلَاةَ حَتَّى يَجِيِّءَ وَقْتُ الصَّلَاةِ الْأُخْرَى، فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَلْيَصِلْهَا حِينَ يَئِشِّهُ لَهَا، فَإِذَا كَانَ الْغَدْرُ فَلْيُصِلِّهَا عِنْدَ وَقْتِهَا». ثُمَّ قَالَ: «مَا تَرَوْنَ النَّاسَ صَنَعُوا؟» قَالَ: ثُمَّ قَالَ: «أَصْبَحَ النَّاسُ فَقَدُوا بَيْنَهُمْ»، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ: رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْلَكُمْ لَمْ يَكُنْ لِيَحْفَظُكُمْ. وَقَالَ النَّاسُ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ، فَإِنْ يُطِيعُو أَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ يَرْسُدُو». قَالَ: فَاتَّهَيْنَا إِلَى النَّاسِ حِينَ امْتَدَّ النَّهَارُ وَحِمَيَ كُلُّ شَيْءٍ، وَهُمْ يَقُولُونَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَلْكُنَا عَطِشْنَا. فَقَالَ: «لَا هُلْكَ عَلَيْكُمْ». ثُمَّ قَالَ: «أَطْلُقُو لِي عُمَرِي». قَالَ: وَدَعَا بِالْمِيَضَأَةِ، فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْبُثُ وَأَبُو قَتَادَةَ يَسْقِيْهُمْ، فَلَمْ يَعْدُ أَنْ رَأَى النَّاسُ مَاءً فِي الْمِيَضَأَةِ تَكَابُوا عَلَيْهَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَحْسِنُوا الْمَلَأَ، كُلُّكُمْ سَيَرَوْيَ». قَالَ: فَفَعَلُوا، فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْبُثُ وَأَسْقِيْهُمْ، حَتَّى مَا يَقِيَ غَيْرِي وَعَيْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - ثُمَّ صَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لِي: «اَشْرِبْ». فَفَلِتُ: لَا أَشْرِبُ حَتَّى تَشْرِبَ يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: «إِنَّ سَاقِي الْقَوْمَ آخِرُهُمْ شُرَبًا». قَالَ: فَشَرِبْتُ وَشَرِبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ - فَأَتَى النَّاسُ الْمَاءَ جَامِينَ رِوَاءً.

[خ 595، م 681، ت 177، س 615، د 437، جه 343].

Абу Қатодадан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизга хутба қилиб, «Оқшомда ва туни билан юриб, иншааллоҳ, эртага сувга етиб борасизлар», дедилар. Одамлар йўлга тушишди. Бирор бирорвга қайрилиб ҳам қўймасди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам кетиб борардилар, мен ёнларида эдим. Тун яримлаганда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни уйқу элитиб, уловларидан бир тарафга оғиб қолдилар. Бориб, у зотни уйғотмай, тикланиб олгуналарича суюб бордим. Сўнг юришда давом этдилар. Кечанинг кўп қисми

үтгач, у зот яна уловларидан бир тарафга оғиб қолдилар. Яна бориб, у зотни үйғотмай, тикланиб олгунлариңа суюб бордим. Сүнг яна юришда давом этдилар. Саҳар пайти охирлаганда олдинги икки галгидан ҳам күпроқ оғиб қолдилар, ҳатто йиқилиб тушай дедилар. Бориб, у зотни суюган эдим, бошларини күтардиларда, «**Ким бу?**» дедилар. «Абу Қатодаман», дедим. У зот: «**Қачондан бери ёнимда бундай юриб келяпсан?**» дедилар. «Туни билан шундай юриб келяпман», дедим. У зот: «**Сен Аллоҳнинг Набийсини асраганингдек, У Зот ҳам сени арасасин**», дедилар. Кейин: «**Нима деб ўйлайсан, одамларга кўринмай қолдикми?**» дедиларда, сўнг: «**Ўзи кимнидир кўряпсанми?**» дедилар. «Мана бу отлиқни», дедим. Сўнгра: «Мана яна бир отлиқ», дедим. Шундай қилиб, тўпланиб, етти отлиқ бўлдик. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам йўлдан четга чиқиб, бошларини (ерга) қўйдилар. Сўнг: «**Намозимизга ҳушёр бўлинглар**»,* дедилар. Биринчи бўлиб уйғонган киши Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бўлдилар, елкалариға қуёш тушиб турарди. Даҳшатга тушган ҳолда ўрнимиздан турдик. Сўнгра у зот: «**Уловга мининглар**», дедилар. Уловга миниб, йўл юрдик. Қуёш кўтарилиганда у зот тушиб, менинг ёнимдаги обдастани келтиришни сўрадилар. Унда озгина сув бор эди. Ундан (сув қуиб, одатдагидан) енгилроқ таҳорат олдилар. Унинг озгина суви қолди. Сўнг менга: «**Обдастанг туриб турсин, унда бир гап бўлади**», дедилар.* Кейин Билол намозга аzon айтди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам икки ракъат намоз үқиб, сўнгра ҳар кунгидек бомдодни үқидилар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уловга миндилар, биз ҳам у зот билан бирга уловга миндик. Шунда бир-бири мизга: «Намозга бепарволик қилиб қўйганимизнинг каффороти нима бўларкин?» деб пицирлаша бошладик. У зот: «**Сизларга мен ўrnak эмасманми?**» дедилар. Сўнгра: «**Ухлаб қолиш бепарволик эмас. Бепарволик - намозни кейинги намознинг вақти киргунича ўқимасликдир. Ким шундай қилса, эсиға тушган пайтидаёқ уни үқиб олсин. Кейин эртаси куни эса уни ўз вақтида ўқисин**»,* дедилар. Сўнгра у зот: «**Одамлар* нима қилишди экан?**» дедилар. Кейин: «**Одамлар тонгда туриб, набийларини топа олишмади**», дедилар. Абу Бакр ва Умар: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам орқамиздалар, сизларни ортда қолдириб кетганлари йўқ», дейишиди. Одамлар эса: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам олдиндалар, Абу Бакр билан Умарга итоат қилсак, тўғри йўлни топамиз», дейишиди.

Кун ёйилиб, ҳаммаёқ қизиган пайтда (қолган) одамларга етиб олдик. Улар: «Эй Аллоҳнинг Расули, ўладиган бўлдик, чанқаб кетдик», дейишарди. У зот: «**Ўлмайсизлар**», дедилар. Кейин: «**Менга пиёламни узатиб юборинглар**», дедиларда, сўнг обдаста келтиришни сўрадилар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам қуиб турдилар, мен эса уларга сув узата бошладим. Одамлар обдастадаги сувни кўриб, унга ташланишиди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Ўзларингизни тутинглар, ҳаммангизга етади**», дедилар. Улар тинчланишиди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам қуиб турдилар, мен эса уларга сув узатиб турдим. Ниҳоят,

мен ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан бошқа одам қолмади. Сўнгра Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам қўйиб, менга «**Ич**», дедилар. «Сиз ичмагунингизча ичмайман, эй Аллоҳнинг Расули», деган эдим, у зот: «**Қавмнинг соқийси охирида ичади**», дедилар. Мен ичдим, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам ичдилар. Кейин одамлар сувга тетик, қонган ҳолда келишиди».

Ином Бухорий, Муслим, Термизий, Насаий, Абу Довуд ва Ибн Можса ривоят қилишган.

* «Эртасига ҳам ўша намозни вақтидан ўтказиб ўқишига одатланмасин».

* Шу обдастадаги сувнинг кўпайиб, ҳаммага етиши Набий алайҳиссаломнинг мўъжизалари бўлган. Бу ерда шунга ишора қилмоқдалар.

* Бу ерда олдинга ўтиб кетганлар назарда тутилмоқда.

Манба: hadis.islom.uz

